Vasile Alecsandri

Doine

Doine

Vasile Alecsandri

Editura Bestseller

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Doina

Doina, doiniță!
De-aș avea o puiculiță
Cu flori galbine-n cosiță,
Cu flori roșii pe guriță!

De-aș avea o mândrulică
Cu-ochișori de porumbică
Și cu suflet de voinică!

De-aș avea o bălăioară
Naltă, veselă, ușoară,
Ca un pui de căprioară!

Face-m-aș privighetoare
De-aș cânta noaptea-n răcoare
Doina cea dismierdătoare!

*

Doina, doiniță!
De-aș avea o pușculiță
Și trei glonți în punguliță
Ș-o sorioară de bărdiță!

De-aș avea, pe gândul meu,
Un cal aprig ca un leu,
Negru ca păcatul greu!

De-aș avea vro șepte frați,
Toți ca mine de barbați

Și pe zmei încălecați!

Face-m-aș un vultur mare,
De-aș cânta ziua, la soare,
Doina cea răzbunătoare!

*

Doină, doiniță!
Și i-aș zice: „Mândruliță,
Mă jur p-astă cruciuliță
Să te țin ca un bădiță!“

Și i-aș zice: „Voinicele,
Să te-ntorci cu rândunele
Peste dealuri și vălcele!“

Și le-aș zice: „Șepte frați,
Faceți cruce și jurați
Vii în veci să nu vă dați!“

Hai, copii, cu voinicie,
Să scăpăm biata moșie
De păgâni și de robie!

Lunca țipă, lunca zbiară

Lunca țipă, lunca zbiară
Pentru-un pui de căprioară.
Vai de biata inimioară,
Ca și lunca, geme, zbiară
Pentru-o puică bălăioară.
Frunza crește, frunza cade,
Căprioara nu-o mai roade.
Vai de mine! ce m-oi face?
Doru-n sufletul meu zace
Ș-inimioara-mi nu mai tace!
Inimă, fii răbdătoare,
Ca pământul sub picioare,
Pân' ce puica bălăioară
S-a întoarce-n luncă iară
Cu cel pui de căprioară.

Urâtul

Of! urât, urât, urât!
Boală far' de crezământ!
De te-ai duce-n codri, duce,
Ursu-n labe-i să te-apuce!
Urâtul din ce se face?
Din omul care nu-ți place.
Urâtul din ce-i făcut?
Din omul care-i tăcut.
Cine a scornit urâtul,
Nu-l înghită pământul!
Că mie de mult urât
Sufletu-mi s-a amărât!

Cântecul răzeșului

Frunză verde de cireș,
Lung e drumul pân' la Iești,
Lung e drumul și bătut
Din Siret și pân-în Prut!
Nu-i bătut de car cu boi,
Ci-i bătut tot de nevoi
Și de păcatele mele
Cele multe, cele grele!
Ard-o focul răzeșie![1]
Eu chiteam că-i boierie,
Și-i numai o sărăcie!
Pentru-o palmă de pământ
Zilele mi-am dat în vânt.
Ani întregi m-am judecat
Și nimic n-am câștigat!
Eu umblam la judecată,
Copiii plângeau pe vatră,
Nevasta-mi zăcea lăsată.
Dare-ar Domnul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu!
Lăsa-m-oi de răzeșie
Să apuc în haiducie
Ca să-mi fac sfânta dreptate
Cu cea ghioagă de pe spate,
Să-mi aleg judecători
Cei stejari nestrâmbători!

Cântecul plugarului

Ardă-te-ar focul, pământ,
Și te-ar bate Domnul sfânt!
Căci îmi ești dușman cumplit!
Ce-am semănat n-a ieșit.
Semănat-am grâu de vară,
A ieșit numai negară.
Semănat-am orz, oves,
A ieșit mohor de șes.
Semănat-am păpușoi,
A ieșit iarbă-n fușoi.
Stau în câmp și mă gândesc.
Cu ce o să viețuiesc?
N-am lețcaie la chimir
Să mă pot plăti de bir,
Și de foi, și de soldat,
Și de Iuda blestemat.
Vai și-amar de biet român
Când e domnul rău stăpân!
N-are loc în țara lui
Și-i ca pleava câmpului!

Cântecul călugărului

Arză-te focul, pădure,
Ș-ai cădea sub o secure!
Arde-ar lemnele din tine
Cum arde inima-n mine,
Să-mi fac drum pân' la vecine,
Și de sus, din mănăstire,
Unde zac în părăsire,
Să văd cârduri de copile
Care mă sfârșesc de zile,
Și să văd pe draga mea
Care m-am iubit cu ea
În copilăria mea.
N-ar avea loc în pământ
Și l-ar bate Domnul sfânt
Cine m-a călugărit
Și de ea m-a despărțit!
Eu n-am fost de pustnicie,
Căci am fost de voinicie,
Nici am fost de mănăstire,
Ci de lume cu iubire,
Că mă-nchin pe la icoane
Cu ochii pe la cucoane,
Și citesc, întorc la file
Cu ochii pe la copile.
Unde văd o fată mare,
Rasa-mi tremură-n spinare,
Unde văd puicuța mea,
Zboară sufletu-mi la ea
Ca roiul la floricea!

Nevasta tâlharului

Fost-am eu la părinți una
Precum e în ceruri luna,
De părinții mei iubită
Și de dânșii potrivită
Cu luna, cu stelele,
Salba cu mărgelele,
Grădina cu florile
Și ziua cu zorile.
Ei pământul au umblat
Să-mi găsească un bărbat.
Bărbățelul ce mi-au dat
Era tânăr și bogat,
Avea bani, avea inele
De-mi umplea mâna cu ele,
Dar vezi, frate, ce păcat!
Erau toate de furat.
Nu trecu chiar săptămâna
Și pe el puseră mâna
Și la ocnă-l înfundară
Și cu lacrimi mă lăsară.
Decât m-aș fi măritat,
Mai bine-n foc m-aș fi dat,
C-am rămas cu rod în sân
Și nu-i rod de bun român
Ci e rod de om mișel,
Sărăcuț, amar de el!
De-ar fi fost el un viteaz,
Nu mi-ar fi așa necaz,
Dar a fost un biet tâlhar
Și de-aceea mi-e amar!

Copila murind

Cântă pasărea pe-o floare
Pentru-o fată care moare,
Cântă păsăruica-n spin,
Copila scoate venin.
Cântă păsăruica-n salce,
Copila de moarte zace.
Cântă păsăruica-n poartă,
Copilița dulce-i moartă!
Ah! amar sufletul meu,
Tu plângeai de dor mereu
Și pe floare, și pe spin,
Și pe poarta lui Marin.
Ah! amar sufletul meu!
Ieși curând să mor și eu,
Să mă duc la cel mormânt,
Să mă prefac în pământ!

Floricica

Frunză verde de alună,
Mă dusei noaptea pe lună,
Să găsesc o floricică
Care mult inima-mi strică,
Și s-o-ntreb de ce-n grădină
Pleacă fruntea și suspină?
„Eu mă plec, floarea-mi răspunde,
Căci o jale mă pătrunde,
Arde sufletu-mi și geme,
Căci mă trec fără de vreme.
Trei zile sunt înflorită
Ș-apoi cad de vânt pălită.
De-abia cresc și mă fac floare,
Abia mă-ncălzesc la soare,
Și pe mine cade-ndată
Umbră neagră-ntunecată,
Încât nime nu mă vede,
Floare sunt ori iarbă verde."

Prutul

Prutule, râu blestemat![1]
Face-te-ai adânc și lat
Ca potopul tulburat!
Mal cu mal nu se zărească,
Glas cu glas nu se lovească,
Ochi cu ochi nu se-ajungă
Pe-a ta pânză cât de lungă!
Lăcustele când or trece,
La ist mal să se înece!
Holerele când or trece,
Pe la mijloc să se-nece!
Dușmanii țării de-or trece,
La cel mal să se înece.
Iar tu-n valurile tale
Să-i tot duci, să-i duci la vale
Pân' la Dunărea cea mare,
Pân' în Dunăre și-n mare!

Bobii

Trage, mândro, cu bobii,
Nu-ți mai lăcrima ochii.
De-or cădea bobii în zece,
Să știi că dorul nu-mi trece.
De-or cădea bobii în opt,
Să știi că mi-e dor de tot.

Lena

De-or cădea bobii în cinci,
Să știi că eu sunt pe-aici;
De-or cădea bobii în doi,
Să știi că sosesc la voi,
Să ne iubim amândoi.
Iar de-a mai rămânea un,
Să știi că eu vin nebun
Pe-o prăjină de alun.[1]
Frunză verde salbă moale,
Apucai pe drum la vale
Ș-ajunsei pe Lena-n cale.
Eu călare, ea pe jos,
Cu gherdan de flori frumos
Și cercei lungi de mărgele
Să tragă ochii la ele.
Calea mândrei aținui,
O floricã de-i cerui.
Cerui floarea sânului,
Ea-mi dă floarea crinului.
Cerui floarea din guriță,
Ea-mi dă floarea garofiță.
Cerui apă din izvor,
Ea mi-o tulbură cu dor.
Cerui apă neatinsă,
Ea mi-o dă cu dor aprinsă.
Cât am dat de-o am băut,
Lena alta mi-a părut,
Mi-a părut un toporaș
Răcorit de-un izvoraș.
De pe cal mă detei jos
Să iau floarea s-o miros,
Ea s-a prefăcut pe loc
Într-un fluturel de foc.
Vrui să-l prind, el a zburat.
Vrui să beau, apa-a secat.

Vai de mine, ce păcat!
Lena că m-a fermecat!
Fire-ai, Leno, blestemată
De-a mea minte tulburată!
Să ajungi un negru nor,
Ca să ploi lacrimi de dor!

Sora contrabandierului

Frunză verde de granate,
Am avut un Toader frate
Ș-a trecut în ceea parte
Cu trei tencurele-n spate.
Iar cazacii l-au zărit,
L-au zărit, l-au urmărit,
Și l-au prins și l-au legat,
Și-n carantină l-au dat
De mi-l țin jos răsturnat,
Nebăut și nemâncat!
Legături i-au pus de in
Ca să-l ducă la Hotin,
Și să-l judece rusește
Și să-l bată căzăcește!
Bate vântul de la Prut,
Inimioara mi s-a rupt.
Bate vântul despre zori
Și mă umple de fiori.
Bate vântu-n miez de noapte
Și-mi tot pare c-aud șoapte;
„Decât m-ar băga la oaste,
Mai bine-aș zace pe coaste,
Decât în oastea rusească,
Mai bine-n cea românească.
Domnică, drăguța mea,
Mult bine mi-era la ea,
Că-mi așternea la răcoare
Și mă-ntreba ce mă doare.
Vai! român, de capul tău
Cum te-ajunse ceasul rău
Și n-avuși măcar un frate
Ca să-ți cate de dreptate,
Să umble cu cărțile
Să-ți scoată dreptățile.

Dă, Domnico, pe murgul
De-mi deschide butucul.

Străinul

Dă-ți, Domnico, rochița
De-mi deschide temnița.
Dă și carul cu doi boi
De mă scapă de nevoi.
Și vin', soro, să mă vezi
Cum îmi frâng trupu-n obezi,
Să tot plângi și să nu crezi!"
Frunză verde de granate,
Căci m-aș duce-n ceea parte
Să mai văd pe bietul frate!
Da-s o biată fată mare
Și la lume n-am crezare,
Ci am numai ochi de plâns
Ș-un suflet de dor aprins.
Frunză verde rozmarin,
Rău e de voinic străin!
Numai luna că-l iubește
Și soarele-l încălzește.
Trece-n jos, se duce-n sus,
Nime nu-i dă un răspuns,
Nici îi zice: „Bun ajuns!"
Suie-n deal, coboară-n vale,
Nici o mândră nu-i stă-n cale.
Trece sate-n curmeziș,
Și dumbrăvile-n lungiș,
Vede-o mândră fetișoară
Ca un pui de căprioară.
El îi zice: „Dragă, stă."
Ea în lături tot se dă.
El îi zice: „Vină-ncoace,"
Ea-i răspunde: „N-am ce face."

Copila

Taci, bădică, nu mai spune
Că n-avem suflete bune,
C-asta-i țara ospeției,
Țara dulce-a veseliei.
Taci, bădică, nu mai zice
Că noroc nu e pe-aice,
C-a veni luna lui mai
De te-i crede chiar în rai.
Iar de-i vrea să mi te-nsori,
Să ne facem soțiori,
Da-ți-oi dulce sărutat
Și dulci poame de mâncat.
Două mere-n umbră coapte,
Cu izvoare dulci de lapte,
Care soare n-au văzut
Și vântul nu le-a bătut.
Rotunzele amândouă
Și spălate tot cu rouă,
Tot cu rouă de pe flori,
Culeasă la cântători.

Puica bălăioară

Frunză verde sălcioară,
Puiculiță bălăioară,
Tu n-ai tată, eu n-am mamă,
Amândoi suntem de-o seamă,
Tu n-ai frați, eu n-am surori,
Amândoi ca doi bujori.
Vină, vină, puiculiță,
De m-adapă cu-o guriță,
Vin' că dorul mă omoară
Și mă arde ca o pară.
Vai de mine! n-am crezare!
Puica-mi zice-n gura mare:
„Omorî-te-ar dorul meu
Că tu ești viclean și rău,
Și tu vrei a mă-nșela,
Iară nu a mă lua."

Dorul

Frunză verde mărăcine,
Nimic se prinde de mine!
De când dorul m-a lovit
Mințile mi-au rătăcit;
De când dorul m-a cuprins,
Sufletul mi s-a aprins!
Sui în deal, cobor în vale
Și-mi pierd ziua tot pe cale;
Valea sui, dealul cobor,
Îmi trec viața tot cu dor.
Puiculiță, floare-n gură!
Când te văd în bătătură
Îmi uit plugu-n arătură
Sapa-nfiptă-n curătură,
Și las boii ca să pască,
Plugul să se ruginească
Și sapa să putrezească.
Alei! puico, dac-ai vrea,
Patru pluguri aș dura,
Țara-ntreagă aș ara.
Graiul dulce de muiere
Varsă-n suflet mângâiere
Și dă omului putere
Ca să facă tot pe vrere.
Dar nu vrei, sărman de eu!
Și eu mor de dorul tău!

Dragoste

Alelei! amar de mine,
Frățioare Constantine!
Rele sunt frigurile,
Mai rele-s dragostele!
Frigurile te răcesc,
Dragostele te-amețesc
Și te-aprind, te scot din minte
Și te-ajung cu dor fierbinte.
Vai de mine! ce păcat
Ele că m-au fermecat
Și-n trei zile m-au uscat,
M-au uscat, m-au veștejit
Ca stejarul înfrunzit
Când de brumă e atins
Sau de mare foc cuprins.
Alei! dragă frățioare,
Mă trec ca roua din floare
Și ca spuma de pe mare,
Când le soarbe mândrul soare.
Fă-mi o groapă la răcoare,
Că inima rău mă doare.

Cucul 1

Frunză verde de pelin,
Ce-mi ești, cucule, hain,
De cânți vara-n jumătate
Ș-apoi zbori în altă parte?
Cuculeț, pasăre sură!
Mușca-ți-aș limba din gură,
Cântecul să nu-ți mai zici,
Nici să mai colinzi pe-aici.
Vara vii, vara te duci
Când îs dragostele dulci.
Cântă-mi mie încă-o dată
Că mi-e mintea tulburată.
Cântă-n dreapta mea cu foc,
Să am parte de noroc.
Cântă-n fața mea cu drag,
Că ți-oi da frunze de fag
Să nu mai fii tot pribeag.

Plângerea țării

Frunză verde de negară,
Vai! sărmană biata țară,
Cum te-ajunge focul iară!
Rușii vin, te calicesc,
Nemții te batjocoresc
Și ciocoii te hulesc!
Nu mi-e ciudă de străini,
Cât de pământeni haini,
Că tu dragă le-ai fost mumă
Și ei singuri te sugrumă!
Nu mi-e ciudă de muscali,
Nici de nemții bocăncari[1]
Cât mi-e ciudă de ciocoi
Că te lasă la nevoi
De țipă sufletu-n noi.
Frunză verde de neghină,
Vai ș-amar de-a ta grădină!
Cea grădină cu flori plină!
Cum o calcă, cum o strică
Niște iezme fără frică!
Cum îi smulge florile
Și-i pradă rodurile!
Frunză verde de mohor,
Vai de sânu-ți plin de dor,
Cât e el de hrănitor
Și la iepe căzăcești,
Și la câini flămânzi nemțești,
Și la pilafgii turcești,
Și la râme ciocoiești!
Sărăcuț de maica mea,
Cui a fi milă de ea?
Sărăcuț de locul meu,
Când l-a scăpa Dumnezeu?
Hai, copii, la cei stejari
Să tăiem niscaiva pari,

Țara să ne-o țărcuim
Și de iezme s-o ferim!

Călărețul

Din Siret și până-n Prut
Murgul apă n-a băut,
Iarbă verde n-a păscut,
De-a păscut în câmp vreodată,
A păscut iarbă uscată
Ș-a băut apă din baltă
Cu glod negru-amestecată.
Țiu, țiu, țiu, murgule, zboară
Pân' la verde dumbrăvioară,
S-ajungem încă cu soare,
La Florica, dulce floare,
Că m-așteaptă cu mâncare
Și cu dulce sărutare.
Țiu, țiu, țiu, murguțul meu,
Fugi în zbor ca dorul meu
Că eu, frate, bine-ți vreu.
Calcă, murgule, lupește
Și te-așterne iepurește,
Că zăresc în bătătură
Mândra mea cu mierea-n gură
Să-mi dea mie flori din sân,
Să-ți dea ție braț de fân.

Fântâna cu doi brazi

La fântâna cu doi brazi
Am ucis doi unguri frați
Pentru-o puică ungureancă
Care nu mi-era dușmancă,
O copilă din hotar,
Fată de boier maghiar.
La fântână ea cum sta,
Brațe albe-și arăta.
Eu pe loc mă fermecai
Brațele-i le sărutai,
Și copila se pleca
Și pe brațe-i mă culca.
Iar cei frați cam tinerei
S-aprinseră ca doi zmei
Și de mine se legară
Și pe mine s-aruncară.
Eu măciuc-am ridicat,
Pe-amândoi i-am și culcat
Și sub brazi i-am îngropat,
La crucile drumului,
La răcoarea vântului,
Și la cap și la picioare
Le-am pus flori de lăcrimioare,
Câte fete-or trece-n cale
Să le plângă-amar de jale.

Ciocoiul

Frunză verde baraboi,
Mă-ntâlnii cu un ciocoi:
„Bună cale, măi române"
„Mulțumim, ciocoi de câine"
„Măi mojice, tu ești beat"
„Latră, ciocoi gulerat,
Că eu astăzi n-am mâncat"
„Măi mojice, mojic rău,
Las' că mi te-oi drege eu
Când a veni birul greu".
„Alelei! pui de ciocoi!
De te-aș prinde la zăvoi,
Să-ți dau măciuci, să te moi,
De piele să te despoi.
Ca să-mbrac cu pielea ta
Pistoalele și flinta,
Vântul să nu le pălească,
Ploi să nu le ruginească,
Ochiul să nu le zărească".

Corbul

Corbe, corbe, frățioare!
Ce tot croncănești la soare?
Ori ți-e foame, ori ți-e sete,
Ori ți-e dor de codrul verde?"
„Și-mi e foame, și-mi e sete,
Și-mi e dor de codrul verde.
Aș mânca inimi din sân
Ș-aș bea sânge de păgân.
Aș mânca rărunchi de cal
Ș-aș bea sânge de moscal;
Aș mânca foi de stejar
Ș-aș bea sânge de tătar;
Aș mânca faguri de roi
Ș-aș bea sânge de ciocoi!"

Codrul

Arde-mi-te-ai, codre des!
Văd bine că s-a ales
Din tine să nu mai ies!
Am intrat făr' de musteață
Ș-acum arunc cărunteață.
Am intrat pui de român
Ș-am ajuns moșneag bătrân!
Alei! codre blestemat!
Mă ții de tine legat,
Și eu mult m-am săturat
A trăi tot depărtat
Și de lume-nstrăinat.
Căprioară, surioară,
Dor de lume mă omoară,
Roade poala codrului,
Să-mi văd fața dorului
Și să merg la mândra mea
Care m-am iubit cu ea,
Din copilăria mea.

Voinicul

Cine-i tânăr și voinic
Iese noaptea la colnic
Fără par, fără nimic,
Fără paloș, nici pistoale,
Numai cu palmele goale!
Cine-i tânăr și viteaz
Bujori poartă pe obraz
Și la potiri se arată
Pieptul gol, fața curată,
Și cât scoate un cuvânt
Cad neferii la pământ,
Cum se scutur perele,
Perele și merele.

Doina voinicească 1

Frunză verde, șapte brazi,
Fost-am noi vreo șapte frați
Ș-au pierit cinci într-o marți,
Și rămas-am numai doi
De umpleam lumea de noi,
Ș-a pierit unu-ntr-o joi,
Și rămas-am numai eu,
De arde sufletul meu,
Frunză verde siminoc,
De scârbă, de mare foc,
Stau în codru și gândesc
Ce să fac ca să trăiesc?
Să m-apuc de plugărie,
Ori s-apuc în haiducie?
Măiculiță, ce m-oi face
Plugăria că nu-mi place,
Că de când eram eu mic
Aveam semne de voinic.
În loc să mă leg de sapă,
Eu duceam murgul la apă,
Iar când murgul necheza
Doru-n mine se trezea,
Dor de codru înverzit,
Cum e bun de voinicit.
Când eram de șapte ani
Luam miei de la ciobani,
Fără plată, fără bani.
Când eram de optsprezece,
Cercam vinul dacă-i rece,
Pivnița de-i răcoroasă,
Crâșmărița de-i frumoasă.
Când eram de douăzeci,
Mă legam de turci, de greci
Și de capete-i scurtam
Și aleanu-mi ușuram.

Dar acum sunt om stătut,
Și pățit, și priceput,
Și văd bine că-i dat mie
Ca să mor în haiducie.

Doina voinicească 2

Frunză verde de cicoare,
Când văzui vara cu soare,
Cătat-am pădurea deasă
Ca să țin cu dânsa casă,
Ș-am cătat galbeni tăieți
Să fac zale la băieți,
Ș-am cătat galbeni ușori
Să fac rochii la surori,
Dar găsii numai rubiele
De făcui cercei cu ele
Și salbe mândrelor mele.
Bistrițo, apă de munte!
Bistrițo, șiroi de frunte!
Ce te făcuși Dunăre
Și te umflași tulbure
De nu pot trece prin tine
Cu baltagul la ciochine?
Să mai ies, colo, pe vale,
Ca să mă așez în cale,
În calea ciocoilor,
În trecerea oilor?
De cinci zile, frățioare,
Stau pe murgul meu călare
Tot cu mâna pe pistoale
Și cu ochii tot pe vale.
Mă tot uit uitare lungă,
Doar norocul să m-ajungă.
Și norocul nu m-ajunge
Și mijlocul mi se frânge
De greul păcatelor,
De sarcina armelor:
Murguleț, copită mică!
Ian mai du-mă la potică,
În poiana din pădure
Unde mândra strânge mure,

Și mă du în Valea-Seacă
Să aștept ziua să treacă,
Iar când a-nsera de noapte
Să mai cerc durda ce poate.
Oliolio! soare rotund!
De-ai apune mai curând,
Că mie mi s-a urât
De suit, de coborât,
Tot suind din vale-n deal
Cu mâna pe iatagan,
Coborând din deal în vale
Tot cu mâna pe pistoale!

Doina voinicească 3

Frunză verde de susai,
Mă-ntorsei iară pe plai
Cu mireasa pe sub strai[1]
Să mai prind ceva de trai!
Pe mândruța să mi-o-mbrac
Cum i-a fi mândrei pe plac.
De când plaiul am lăsat,
Traiul bun eu l-am uitat.
Arma-n sân mi-a ruginit,
Nimic n-am agonisit.
Mă lăsai pe plai deoparte,
Unde soare nu străbate
Sub frunziș de ciritei,
Unde trec turme de miei
Și mocani bogați de vite,
Cu chimirele ticsite.
Nu știu turmele lua-le-aș,
Ori chimirele zmunci-le-aș
Că nu-i vreme de pierzare,
Că s-aude-n depărtare
Zgomot de potiră tare.
Frunză verde de agude,
Ian vezi frate ce s-aude?
Graiul dulce-a mândrei mele
Ori zgomot de potiri grele?
De-a fi puica mea frumoasă,
Ad-o sfântul sănătoasă,
Sufletul să-mi răcorească,
Zilele să-mi îndulcească,
Iar de-a fi potira grea
Care paște viața mea,
Las' să vie că-am o flintă
Pentru potiră gătită,
Să-i pun plumbul subsuoară,
S-o străbată-n inimioară!

Doina voinicească 4

Frunză verde clocotici,
Haideți, frate, de pe-aici,
Că nu-i bine la potici,
Frunza-n codru s-a rărit
Satele s-au înmulțit,
Potirele s-au pornit!
Haideți iarna la stăpân
Să cărăm mereu la fân,
Haideți iarna la ciocoi
Să cărăm fân pentru boi
Pân ce-a da frunza-n cătun
Ș-a cânta cucu-n alun.
Primăvara de-a veni,
Iar la codru ne-om porni
Și prin frunzi iar vom cânta
Și de grijă ne-a purta
Plaiul cu pădurile,
Pădurea cu murele,
Seleaful cu armele,
Armele cu gloanțele.

Doina voinicească 5

Bată-l crucea om bogat,
Om bogat și făr' de sfat!
Toată vara l-am rugat
Sa-mi dea bani pe adunat,
Măcar două, trei parale
Să-mi cumpăr la copii sare,
C-am făcut o turtă-n vatră
Ș-am făcut-o nesărată.
Dacă văzui și văzui,
Îmi luai coasa din cui
Și mi-o pusei pe spinare
Și plecai la Lunca Mare.

Doina voinicească 6

Cât o roată de car mare,
Cu trei rânduri de pistoale
Ș-un baltag legat de șale.
Trăsei două, trei pârloage,
Foamea la pământ mă trage!
Dacă văzui și văzui,
Două, trei cruci îmi făcui,
Luai coasa de picior
Și-n văzduh îi detei zbor,
Ș-o izbii de-un păducel,
Sări coasa din cățel.
Iaca stăpânul călare
Că-mi aduce de mâncare
Mălai negru zguruit
Și uscat, și mucezit.
N-apucai să-mbuc o dată,
Ciocoiul își face plată
Și mă ia la schingiuit
Că nimic nu i-am cosit.
Eu o palmă îi detei
Și toți dinții că-i scosei.
Dacă văzui și văzui,
Șoim de codru mă făcui
Și de când m-am haiducit
Drag îmi e drumul cotit.
Când văd tabere venind
Și ciocoii-nalbăstrind,
Mă fac broască la pământ,
Îmi așez durda spre vânt
Și mi-i iau la căutare
De la cap pân-la picioare,
Și chitesc și socotesc
Pe unde să mi-i lovesc?
La retezul părului,
Pe din dosul fesului,[2]

Unde-i cald ciocoiului.
Eu chitesc, durda pocnește,
Ciocoiul se vârcolește
Și de zile se sfârșește.
Las' să moară ca un câine,
Că i-am zis ades: „Stăpâne!
Nu-ți tot bate joc de mine,
C-a veni vara ca mâine,
De te-oi prinde-n' Lunca Mare
Să-ți fac divan pe spinare
Și să te calc în picioare
Ca pe-un șarpe otrăvit,
Ca pe-un dușman ne-mblânzit."

Doina voinicească 7

Sub poale de codru verde
O zare de foc se vede
Și la zarea focului
Stau voinicii codrului!
Nu știu zece sau cincisprece
Sau peste sută mai trece.
Știu că beau vinațe reci
Și că frig vreo cinci berbeci.
Dar nu-i frig ei cum se frige,
Ci-i anină prin cârlige
Și-i întorc prin belciuge
Să le facă carnea dulce.
Iar cum sta și ospăta
Căpitanul șuiera,
Ei ospățul și-l lăsau
Și la luptă alergau;
Luptau ei cât ce luptau,
Potirașii alungau,
Da-n codru când se-ntorceau
Nici un os nu mai găseau,
Că-n urma voinicilor
Calcă ceata lupilor
De prin fundul codrilor.

Turturica

Amărâtă turturică,
O! sărmana, vai de ea!
Cât rămâne singurică
O! sărmana, vai de ea!
Zboară tristă prin pustie
O! sărmana, vai de ea!
Mai mult moartă decât vie.
Cât trăiește tot jelește,
Cu alta nu se-nsoțește.
Trece prin pădurea verde,
Dar ea pare că n-o vede.
Zboară, zboară până cade
Și pe lemn verde nu șade,
Iar când stă câteodată,
Stă pe ramură uscată
Ori se pune pe o stâncă
Și nici bea, nici nu mănâncă.
Unde vede apă rece,
Ea o tulbură și trece,
Unde vede-un vânător,
Către el se duce-n zbor.

Ciobanul

De mic, sărăcuț de mine,
Crescui tot pe mâini străine.
Sărăcuț de maica mea!
Mă băgai la cioban slugă,
Îmi deteră cață, glugă.
Sărăcuț de maica mea!
Luai oile-n porneală
Să le duc la pășuneală,
Sărăcuț de maica mea!
Lupii-n goană le luară,
Jumătate le mâncară.
Când văzui în cea din urmă
C-o să rămâi fără turmă,
Plec spre bâlci după tocilă
Cu gândul cam pe teșilă.
Când trecui la crâsmă-n vale,
Crâșmăreasa-mi iese-n cale
Și mă strigă: Vin', băiete!
Și să gust vinul îmi dete.
Vinul bun, ocaua mare,
Băui vinul de gustare.
Băui trei zile de vară,
Strigând scoate mereu, cară.
Cu lăutari și cu gloată
Băui, nene, turma toată.
Sărăcuț de maica mea!
Când văzui că după toate
Încă și dator mă scoate,
O capră ce-mi rămăsese
Și prin crânguri se dusese
O luai la căutare
Cât e ziulica mare.
Capra-n deal, capra-i în vale,
Nici că vrea să-mi steie-n cale.
Azvârlii măciuca-n sete,

Capra peste cap se dete.
Alergai cu-o rugioară
S-o junghiu sub bărbioară.
Măcelarii alergară,
Carnea-ndată-o cumpărară,
Și pielea ei tăbăcarii
Și mațele lăutarii.
Iaca veni și românul
Păgubașul și stăpânul,
Mă lega vârtos de coate
Cerând seamă pentru toate,
Sărăcuț de maica mea!
Ș-așa, nene, din beție
Mă trezii în pușcărie!

Alba de la munte

„Albo, Albo de la munte!
Ce-ai pus fesciorul pe frunte[1]
Că ți-au ieșit vorbe multe."
„Las' să iasă că nu-mi pasă,
Inima-mi de dor e arsă,
Că bădica-i dus de-acasă,
Să-mi cosească fân cu rouă,
Frânge-i-s-ar coasa-n două,
Să vie la alta nouă!
Să-mi cosească fân, costrele,
Facă-și coasa bucățele,
Să vie-n brațele mele!
Să-mi cosească fân cu floare,
Ca să-mi fie de răcoare
La cap și la țâțișoare.
Zică lumea, că-i dau pace,
Eu m-oi purta și voi face
După cum lui badea-i place.
Zică lumea ce va zice,
Ea n-a putea să ne strice,
Dragostea să ne-o ridice;
Că mă ține badea bine,
Inima lui e la mine
Ș-a mea o poartă cu sine.
Inima lui îmi grăiește,
Ș-a mea lui încă-i șoptește;
Una de alta dorește,
C-amândouă sunt legate
Cu legături înfocate
Ș-una pentru alta bate.
Acel lanț ce le cuprinde
Între ele când se-ntinde
Cu mare foc le aprinde,
Iar când s-adun amândouă,
Atuncea parcă le plouă

O răcoreală de rouă.
Așa le e jurământul,
Îs legate cu cuvântul
Să le despartă pământul!"

Spune, mândro

Spune, mândro, mergi, nu mergi?
Din două una să-ți alegi
Spune, mândro, vrei, nu vrei?
Că colea mă roagă trei.
Aide, mândro, să fugim,
Unde-om putea să trăim,
Că satul ni s-a mărit
Și nu mai e de trăit.
Unde sunt cu trei, cu doi,
Vorba le e tot de noi,
Și fac sfaturi pe ascuns
Să ne facă-un neajuns.
Vină, mândro, mai curând
Că de nu, te las plângând
Și mă duc peste Muscel
Unde n-am dușmani de fel,
Că n-am ce-mpărți cu el.

Buruiana de leac

Aoleo! mamă Ileană!
Cată-mi vreo buruiană[1]
Și cu mine-ți fă pomană.
Mergi în câmp de-alege-un smoc
Tot de mac și busuioc,
Să-mi stingi inima de foc.
C-a fi azi o săptămână,
Am văzut pe la fântână
O puicuță de română,
Și de-atunci dorul mă frânge,
Soarele din cer mi-l stinge,
Și la groapă mă împinge.
Dragostele tinerele
Nu se fac din viorele,
Ci din buze subțirele.
Blestemat să fie locul
Unde mi s-a aprins focul
De-mi tot plâng acum norocul.
Blestemat să fie ceasul
Când i-am urmărit eu pasul
Și i-am auzit eu glasul.
Cu pasul m-a rătăcit,
Cu glasul m-a amețit;
Liniștea mi-am prăpădit!

Cucul 2

Vine cucul de trei zile
Peste văi, peste movile
Și loc n-are să se puie,
Să cânte, focul să-și spuie.
Pune-s-ar pe-o rămurea
Aproape de casa mea,
Să-mi tot cânte, cânte-n față,
Și seară, și dimineață.
De-ar fi cucul voinicel,
Mi l-aș prinde argățel
Și cămăși subțiri i-aș toarce
Și l-aș purta cum îmi place.
De-ar fi cucul un viteaz,
El mi-ar trece de necaz;
Dar e cucul păsărea,
El cântă pe rămurea
Și zboară pe unde vrea,
Nu-i pasă de jalea mea!

Cucul 3

Unde-aud cucul cântând
Și mierlele șuierând
Nu mă știu om pe pământ!
Eu zic cucului să tacă,
El se suie sus pe cracă
Și tot cântă de mă seacă,
Iar mai jos pe-o rămurea
Cântă și o turturea
Tristă ca inima mea.
Cucul zice de pornire
Turturica de jelire
Ș-al meu suflet de pieire!

Trandafirul

Am iubit un trandafir;
Dușmanii l-au pus la bir!
Nu l-au pus ca pe-un copil,
Ci l-au pus ca pe-un mazil.
El de frică s-a răznit
Și s-a dus la haiducit.
S-a dus, nene, m-a lăsat,
La toți pare bine-n sat,
Numai mie-mi pare rău
C-a fost puișorul meu.
Dar m-oi duce și eu, duce
Unde-i drumul în răscruce
Trandafirul să-l găsesc
Și de sânu-mi să-l lipesc,
Că de sân de s-a lipi
El mai bine a înflori
Și și-a plăti birul său
Vărsând rouă-n sânul meu!

Mormântul

Fost am pe unde-am iubit,
Pe mândruța n-am găsit
Și m-am lăsat după vânt
Și am dat de un mormânt.
Vântu-mprejur suspina,
Iarba-ncet se clătina,
Sărăcuț, amar de mine!
De-aș simți moartea că vine,
Aș lăsa cu jurământ
Să mă-ngroape-n cel mormânt!

Drumul la deal...

Drum la deal și drum la vale
Îmi fac veacul tot pe cale,
N-am în lume sărbătoare,
Nici n-am partea mea la soare.
Bat-o crucea ursitoare
Care s-a ursit pe mine
Să n-am nici o zi cu bine!
Ostenit mereu de ducă
Noaptea-n codri mă apucă,
Copacilor sunt nălucă!
Ochii-mi nu se mai usucă!
Unde merg, în orice parte
Dragostele-mi sunt deșarte,
Aolică, lică floare!
De n-ai fi fermecătoare
Nu m-ai abate din cale
Să calc pe urmele tale!

Floricică-n foi albastră

Floricică-n foi albastră!
Păcat de dragostea noastră
Că e lumea rea și hoață,
Umblă-n față să ne-o scoață.
Toți strig și fac gură largă
Dragostea ca să ne-o spargă,
Of! draga mea-n-lume una,
Mai frumoasă decât luna,
Cu fețișoara ca crinul
Și cu ochii ca seninul,
Din mână dacă m-ar pierde,
Cine o să te dezmierde?
Cine-o să-mi apuce locul
Să-și fericească norocul?

Aolică, daolică

Aolică, daolică!
Mult mi-e drăgulița mică!
Aș lăsa-o de-ar mai crește,
Dorul crunt mă prididește.
Ah, fetiță, fetișoară!
Crește, fă-te mărișoară,
Să trăim cât avem viață
Cu iubire și dulceață;
Să trăim cât a vrea sfântul,
Să ne despartă pământul!

Fratele răzneț

Aoleo, frate răzneț!
Ce ne treci ca un drumeț
Și nu vii să ne mai vezi?
Ori ne știi morți între vii
Pe la noi de nu mai vii?
Ori ceva te am amărât
Într-atât de ne-ai urât?
Ce ți-am făcut să ne uiți,
La noi să nu te mai uiți,
Ce te-a tras să te răznești
Și să nu ne mai iubești?
Vină, vin' încai acum,
Te mai abate din drum,
Că de când mi te-ai răznit
Și la noi n-ai mai venit,
Potecile îți privesc,
Urmele ți le jelesc,
Că pe unde tu călcai
Când veneai și când plecai
Eu mereu le măturam
Și cu flori le presăram,
Iar acum, de când nu vii,
Au crescut tot bălării,
Că de când ne-ai părăsit,
Cărările au înverzit,
Sufletu-mi s-a amărât,
Fața mi s-a veștejit,
Soarele s-a înnegrit.

Despărțirea

Unde te duci, bărbățele,
Și cui mă lași, sufletele?
Cum de nu te-nduri de mine
Și lași să plâng după tine?
Te întoarce și te uită
Ca să-mi vezi jalea cea multă.
Vai! nu mai pot, cad pe cale.
Mă sfârșesc amar de jale.
Stai, drăguțul meu cel dulce,
Stai, nu grăbi de-a te duce;
Stai ori mă ia și pe mine,
Să fiu la un loc cu tine!

Sună pietricica-n vale

Frunză verde de alună,
Sună, sună și răsună,
Sună pietricica-n vale,
Răsturnându-se pe cale,
Mândra mea plânge cu jale.
Frunză verde de sulfină,
Plânge mândra și suspină,
Că pe deal, pe colnicele
Și-a pierdut sărmana lele
Dragostele tinerele.
Frunză verde de alună,
Duce-se lelea nebună
Blestemând iarba și pirul
Și căutând-o cu firul
Să-și găsească trandafirul.
Frunză verde de susai,
Leleo, nu mai zice vai,
Din ochi lacrimi nu mai stoarce,
Că ce zboară nu se-ntoarce,
Firul rupt nu se mai toarce.

Oltul

Oltule, Olteţule!
Seca-ţi-ar pâraiele,
Să crească dudaiele,
Să trec cu picioarele.
Oltule, râu blestemat,
Ce vii aşa tulburat,
Şi te repezi ca un zmeu
De-mi opreşti pe Niţul meu?
Schimbă-ţi, schimbă-ţi apele,
Slăbeşte-ţi vârtejele,
Să-ţi văd pietricelele;
Când trec fetişoarele,
Să le speli picioarele.
Iaca neica, nu e neica,
Nu e neica, plânge leica!
Dacă mi-ar fi fost neicuţa,
L-ar fi cunoscut leicuţa!
Vântule, du-te de-i spune
Că zăbavele nu-s bune,
Că leicuţa-i duce dorul
Şi i-a-nţelenit ogorul!
Vino, Niţule, băiete,
Ce faci puica să te-aştepte?
Busuiocul a-nnegrit,
Rozmarinu-a-ngălbenit,
Leica plânge, tot jeleşte
Şi ca ei se veştezeşte!

Doina oltenească 1

Frunză verde măr crețesc;
Stau în drum să mă gândesc
Ce s-apuc, ce să muncesc,
Pâinea să-mi agonisesc,
Copilașii să-mi hrănesc?
Cum ședeam pe gânduri dus,
Mă uitai spre munte-n sus
Și mă luai spre apus.
Când pe munte mă urcai,
Roată-n juru-mi mă uitai,
Mă uitai în jos spre lunci,
Văzui oameni, muieri, prunci
Cu plugurile la munci,
Ei brăzduiau tot mereu,
Numai plugulețul meu
L-a-nțelenit Dumnezeu.
Că doi boi ce-i avusei
De vremi rele-i răpusei
Și de sapă rămăsei.
Tot avutul din bordei
Mi-e pe vatră un cotei,
Ș-un tăciune stins de tei,
Și cenusă-ntr-un ulei.
Am umblat, am alergat,
M-am milcuit, m-am rugat
De sărac și de bogat,
Nici că-n seamă m-au băgat!
Am cerut boi într-un ceas
Ca să-mi ar și eu de-un pas,
Nevoii să nu mă las,
Dar milă n-a mai rămas!
Atunci mă-ntorsei și eu
Și zisei în gândul meu:
„Dare-ar bunul Dumnezeu
Să umble și plugul meu!

Din baltag să-mi fac eu plug,
Pistoalele să le-njug,
Ca să brăzduiesc ales
Unde-a fi crângul mai des;
Să trag brazda dracului
Chiar din culmea dealului
Pân-în capul satului.
Drept ușa bogatului
Și prispa fârtatului!"

Doina oltenească 2

Mult mi-e dor și mult mi-e sete
Să văd frunza-n codrul verde,
Să mai strâng vreo șapte cete!
Primăvară, muma noastră,
Suflă bruma din fereastră
Și zăpada de pe coastă,
Să văd iar verzind în cale,
Să mă las iar în cea vale
Cu-o pereche de pistoale.
Frunza-n codru cât se ține
Toți voinicii trăiesc bine,
Iară frunza dacă-i lasă
Toți voinicii merg pe-acasă
Și la para focului
Zac de dorul codrului!
Frunză verde de susai,
De-ar veni luna lui mai
Să-mi aud cerul tunând,
Să văd norii fulgerând
Ierbulița-n șesuri dând,
Să mai văd focuri pe-afară,
Copilași cu pielea goală,
Cai în câmpuri nechezând
Și voinici pe plai suind.

Doina oltenească 3

Lumea-ntreagă ocolii,
Ce căutai nu găsii,
Căutai șir de mărgele
Să-l aduc mândruței mele,
Dar cine cât mă vedea
Averile-și ascundea.
Puiculiță fa, Marie,
Hai cu mine-n haiducie,
Ce-oi câștiga ți-oi da ție.
Și-oi anina doi cercei,
Doi cercei de brebenei,
Să tragă ochii la ei,
Și pe sânu-ți drept mărgele
Oi lipi buzele mele
Să-ți pară că-s rubiele.

Doina oltenească 4

În noaptea Sântei-Mării
S-au vorbit vro trei copii
S-apuce-n codrul de tei
Să cerce de-s voinicei.
Pe unu-l chema Ciocan
Ș-avea-n mână-un buzdugan,
Pe-al doilea Busuioc
Și ținea potera-n loc.
Iar eu mă numeam Mihai
Și săream pe șapte cai
De striga Craiova vai!
Șapte ani am haiducit,
Pe ciocoi am îngrozit,
Dar pe când ne luptam noi
Au pierit doi într-o joi
Ș-am rămas eu singurel
Ca pe câmp un stejărel.
Singurel eu am rămas,
Dar de codru nu mă las!

Doina oltenească 5

Frunzuliță, iarbă neagră,
Taica, maica tot mă-ntreabă
Care muncă mi-e mai dragă?
Munca cea de haiducie,
Pistoale de Veneție
Și cal bun de călărie.
Geaba beau, geaba mănânc,
Geaba mijlocul îmi strâng,
Dacă n-am arme să-ncing
Și cal bun să mi-l înching.
Voinicelul nearmat
E ca știuca pe uscat,
Voinicelul fără cal
E ca peștele pe mal
Și ca mărul lângă drum,
N-are pace nicidecum,
Câți trec îl zburătăiesc
Și de crengi îl sărăcesc,
Dar voinicul înarmat
Și pe-un zmeu încălecat
Drăgălaș e și frumos
Ca luceafăr luminos.

Olteanul

Astă vară am vărat
Colo-n muntele cel nalt,
Cu luna, cu soarele
Și cu căprioarele,
Că din naștere-s muntean,
Iar din botez sunt oltean.
Căprioare surioare,
Sculați în două picioare,
Roadeți poala codrului
Să văd matca Oltului.
Oltule! pe malul tău
Crească-ar iarbă și dudău
Ca să pască murgul meu.
Oltule! câine spurcat,
Ce vii mare tulburat
Și cu sânge-amestecat?
Aduci plăghii și butuci
Și căpestre de cai murgi
Și chiar trupuri de haiduci!
Oltule! rău blestemat!
N-avuși grijă de păcat
Să-nghiți trupuri de voinici
Care-au haiducit pe-aici?
Seca-ți-ar izvoarele
Și toate pârâiele,
Să-ți rămâie pietrele,
Să le calce fetele,
Că tu n-ai ținut cu noi
Și te-ai vândut la ciocoi!
Pe unde-a trecut luntrea,
Înalță-se pulberea,
C-ai fost rău de oltenași
Ș-ai fost bun de poterași
Oltenași ai înghițit,
Poterași ai răcorit!

Mehedințeanul

Frunză verde magheran,
Voinicel mehedințean,
Sunt născut pe frunzi de fag
Ca să fiu la lume drag
Și-s scăldat de mic în Olt
Să mă fac viteaz de tot
Și-s frecat cu busuioc
Să am zile cu noroc.
După ce am mai crescut
Din ochi maica m-a pierdut
C-am fugit de la părinți
Tot în munți, la Mehedinți.
Apoi m-am lăsat în vale
Cu trei rânduri de pistoale
Ș-am ajuns un voinicel
Cu inima de oțel.
Aoleo! ce foc de dor!
Veni-va badea Tudor[1]
Să mai strângă din păduri
Cete mândre de panduri
Ca s-alunge de la noi
Și pe greci și pe ciocoi.
Frunză verde păducel,
Cine-a merge după el?
Un șoiman mehedințel
Care știe să chitească,
Rândunica s-o lovească,
Și mai știe de călare
Să se lupte-n fuga mare,
Și mai știe să înoate
Vâslind Dunărea din coate.
Aoleo! mă arde focul
Ca să-mi cerc și eu norocul,
Aoleo! de rău, de bine
Țipă sufletul în mine!

Cătana

Munte, munte, piatră seacă,
Lasă voinicii sa treacă,
Să treacă la ciobănie,
Să scape de cătănie.
Decât cătană la rând
Mai bine-n codru flămând,
Decât cătană-n șireag
Mai bine-n codru pribeag,
Decât la străini cătană
Mai bine la oi cu pană!
N-ar avea loc și pomană
Cine m-a făcut cătană.
Mi-au dat haine mohorâte
Cum îs mie mai urâte,
Și mi-au tăiat pletele
De mă râd fetele,
Românaș, sârman de eu!
Căci a fost norocul meu
Să mă văd cu arma-n mână
În loc să petrec la stână,
Ziua ca să mulg la oi,
Noaptea să sun din cimpoi.
Eu voios aș cătăni
La străini de n-aș robi,
Eu voios aș fi cătană
Dac-ar fi oaste romană.
Dar decât să fiu la nemți,
Mai bine să mor în tremți;
Decât să fiu la husari
Mai bine-n furci de stejari!

Dorul de țară

Plânge-mă, mamă, cu dor
Că ți-am fost voinic fecior
Și de grijă ți-am purtat,
Ogorul ți l-am lucrat,
Iar de când m-am cătănit,
Viața mi s-a otrăvit
Că tânjesc în țări străine
Și tot plâng gândind la tine.
Mult mi-e dor, mămucă, dor
De cel codru frățior
Și de stâna cea cu oi
Și de cântec de cimpoi!
Mult mi-e dor, mămuca mea,
De cea mândră viorea
Care mă iubeam cu ea!
Mult mi-e dorul ne-mpăcat,
Și mă-ndeamnă la păcat,
Să mă las de cătănie
Și să fug la ciobănie,
Orice-a fi cu mine, fie.

Împărate, împărate!

Împărate, împărate!
Răspunde-mi tu cu dreptate
Unde duci cătanele?
Iar la foc sărmanele?
Nu le duce așa tare
Că se strică la picioare,
Îs cătane tinerele,
Nu-s dedați la drumuri grele,
Împărate, împărate!
Lasă-te, nu te mai bate,
De când focul ai pornit
Mulți voinici s-au prăpădit,
Fete multe-au bătrânit,
Ș-alt nimic n-ai isprăvit!

Cucul 4

Pierit-ai fi, pui de cuc!
Tu mi-ai cântat să mă duc.
Mi-ai cântat mie de cale
Și mândrei de lungă jale!
Eu m-am dus din țară-n țară
Tot cu inima amară.
Am umblat din sate-n sate
Tot cu pușca grea în spate.
Ea mi-a ros umerile,
Sabia — șoldurile,
Cât de-abia mă țin pe loc
Și n-am parte de noroc!

Cucul 5

Cântă puiul cucului
Pe coarnele plugului,
Cântă-o mierlă pe teleagă
Și de mine se tot leagă,
Cucul zice, mierla zice:
„Nu-ți bea banii, măi voinice,
Că ți-e carul fărâmat
Și plugul neferecat
Și pământul nelucrat!"
Cucule, jivină rea!
Nu purta de grija mea;
Mierlușcă, pasăre sură,
Nu-mi tot bănui din gură,
C-oi veni cam tulburat
Și-oi cădea într-un păcat,
Și v-oi sparge cuibușorul
Și v-oi rupe pliscușorul.

Cucul 6

Cântă puiul cucului
Pe crucea molidvului.
„Cucule, vin' lângă mine
Că mă jur să te țin bine
Cu vin dulce strecurat,
Cu pâine de grâu curat."
„Eu mai bine m-oi ținea
Cu hrana ce mi-a plăcea,
Ș-oi zbura pe-unde oi vrea,
Oi mânca frunza de fag
Ș-oi cânta lumii de drag.
Oi bea apa din izvor
Ș-oi cânta lumii de dor!"

Dorul

Vine dorul despre seară,
Despre zori el vine iară
Și-mi grăiește și mă-ntreabă
De ce sunt cu fața slabă?
Eu zic dorului cu jale
C-am iubit fără de cale,
Eu zic dorului plângând
C-am iubit fără de rând.
Dorul râde și se duce,
Bate-mi-l-ar sfânta cruce.
De-ar fi dorul vânzător
Și badea cumpărător,
Eu pe dorul vinde-i-aș,
Pe badea cumpăra-l-aș,
Ca să-mi fie de-ajutor
Să mă apere de dor.

Fata ardeleancă

Cât e țara ungurească,
Cât e țara românească,
Nu e floare pământeancă
Ca fetița ardeleancă!
Ea-i năltuță, mlădioară,
Ca o verde trestioară,
Și-i frumoasă, vorbitoare
Și de suflet iubitoare.
Când văd sânu-i rotunjor
Mă ajunge foc de dor,[1]
Când văd păru-i de mătasă,
Cumplit dorul mă apasă
Când văd fața-i rumeoară,
Dorul aprig mă omoară.
Iar când trece și zâmbește,
Câmpu-n față-i înflorește
Și când ea se prinde-n joc,
Se tot leagănă în loc
Și-n feciori aruncă foc.

Dusu-s-a badița

Dusu-s-a bădița, dus
Pe valea Bistriței-n sus.
El s-a dus ca să găsească,
Pofta lui să-și împlinească,
Două vaci cu coarne largi
Și copile care-s dragi,
Două oi țigăi, bârsane
Și copile năzdrăvane.
Dar el oricât ar umbla,
Ca mine nici c-a afla
Oițică blândișoară
Și nevastă bălăioară.

Mândra Lița

Frunză verde alunică,
Am avut o mândră mică
Ș-am lăsat-o să mai crească,
Minte-n cap să dobândească.
Dar de când o am lăsat,
A crescut, s-a măritat,
Vai de mine! ce păcat!
Mi-ar fi, nu mi-ar fi bănat
Dacă s-ar fi măritat
De-aici al treilea sat,
Dar ea s-a făcut mireasă
De la noi a treia casă.
Ies afară, o zăresc
Și de zile mă sfârșesc.
Intru-n casă, o aud
Și m-apucă dorul crud.
Vai! mămucă iubitoare,
Inimioara rău mă doare,
Și tu nu-mi dai vindecare,
Ci-mi tot zici că lumea-i mare
Și că-n lume-s fete multe
Care-ar vrea să mă asculte
Și să facă tot ce vreu
Ca s-aline dorul meu.
Ah! mămucă, draga mea!
Nu pricepi tu ce aș vrea!
Ești bătrână și nu crezi.
Lumea-i largă și nu vezi
Că din sută și din mie
Numai una-mi place mie.
Ceru-i mare, stele-s multe,
Și mai mari și mai mărunte,
Dar cât sunt de luminoase
Nu-s ca Lița de frumoase!

Iubirile

Dragile iubirile
Cântă ca păsările
În toate colțurile
Și prin lunci și prin câmpii
Și prin munții cei pustii,
Iubirile care-s mari
Stau la drumuri ca tâlhari,
Iubirile care-s mici
Se ațin pe la potici,
Trec prin tină, nu se-ntină,
De voinici tineri s-anină,
Dau prin apă, nu se-neacă,
De copile se tot leagă,
Trec prin foc, nu se topesc,
Ci mai tare-încă hoțesc!

Hâtrul bătrîn

Floricică, floricea!
Când eram pe vremea mea,
Câte trei mândre aveam,
Cu tustrele mă iubeam,
Una-n deal și una-n vale,
Una la mijloc de cale,
Iar de când m-am bătrânit
Fetele m-au părăsit,
Sui în deal, cine mă cheamă?
Moartea care-mi cere seamă?
Dau în vale, cine-mi râde?
Moartea care mă cuprinde?
Pomul dacă-mbătrânește,
Pune-i paie de-l pârlește.
Omul dacă a-mbătrânit
Fă-i sicriu de odihnit.
Vai de dânsul! vai de el!
Când e omul tinerel,
Lesne-i vine a gândi
Cât pământul c-a trăi.
Ci zilele omului
Sunt ca floarea câmpului:
Dimineața înflorește,
Peste zi se veștezește
Și spre seară nu mai este!

Fratele

Vai de mine, amar de mine!
Fugit-am, mândro, de tine
De trei luni și de trei zile
Să găsesc pace și mile,
Că tu rău m-ai fermecat
Cu trei paie de la pat,
Cu o schiță din portiță
Și cu fire din cosiță.[1]
Mă dusei la mănăstire,
Pusei mâna pe psaltire
Și citii câteva zile
Să mai uit cele copile,
Dar ce-oi face ca să scap
În nevoie să nu-ncap?
Că drumul ce-am apucat
Mă duce drept la păcat.
Drăguliță, eu văd bine
Că nu am să scap de tine.
Fă-te-ncalte-o mănăstire,
Și-mi dă gura de citire,
Și mă lasă să mă-nchin
La icoanele-ți din sân.

Omul urât

Vai de mine! ce m-oi face?
Ce iubesc mamei nu-i place.
De-ar plăcea mamei ca mie,
Duce-m-aș la cununie,
Și m-aș duce ca vântul
Când spulberă pământul;
Iar de-a fi să mă mărit
Cu omul ce-mi e urât,
Duce-m-aș iar ca vântul
Ca să-mi aflu mormântul.
Decât cu urâtu-n casă,
Mai bine cu boala-n oasă.
Din boală vraciul te scoate,
Iară din urât nu poate,
Că urâtul n-are vad
Decât scândura de brad,
Urâtul n-are sfârșință
Decât cu trei coți de pânză

Nevasta

La mama pe când eram,
De lucram, de nu lucram,
Mamei tot dragă eram.
Iar de când m-am măritat
Nici un bine n-am aflat.
De cu ziuă mătur casa,
Aprind focul, gătesc masa,
Aduc apă din fântână
Și furca n-o las din mână,
Lau copilul, îi dai țâță
Și mulg vaca la portiță.
Tacă-ți gura, măi bărbate,
Că, zău, cugetul îmi bate
Din străin să-mi fac un frate
Ca să-mi cate de dreptate.

Nevasta bolnavă

Plugurile intră-n sat,
Nevestele zac în pat.
Mă dusei la mine-acasă,
La nevasta-mi cea frumoasă,
Ca să prind un sărutat,
Ea-mi zice: „De ești bărbat
Și ai suflet cu durere,
Adă-mi o cupă de miere
Și-mi adă-o cupă de vin
Durerea să mi-o alin,
Ia și cea sită din cui
Și făină din budui
Și-mi fă iute-o turtă latră
Să nu-ncapă pe lopată,
Ah! drăguț bărbatul meu,
Să faci cum ți-oi zice eu.
Cânepa mi-am semănat,
Dar când fu pe adunat
Boala-n trupu-mi a intrat!
Îs bolnavă și mai moartă,
Cânepa cade de coaptă.
Ia tu coasa de-o cosește,
De boală mă mântuiește,
Și ia grebla de-o adună,
Și de boală mă răzbună".
Vin cu miere i-am adus,
La cânepă eu m-am dus,
Dar nimic n-am ajutat,
Că nevasta m-a lăsat
Ș-a luat, luat cu ea
Sărmana inima mea!
Asta-i lumea, ard-o focul!
Când chitești să cerci norocul,
Nici că-n lume-i afli locul!

Doina haiducească 1

Murgule coamă rotată,
Mai scoate-mă-n deal o dată
Să-mi fac ochișorii roată,
Să mă uit la lumea toată.
Veni-ar timpul, să vie
Ca românul iar să-nvie
Și de hoți să mântuiască
Țara lui ardelenească!
Asta nu-i țară de câini,
Și e țară de români,
Nu-i pământ de ungureni,
Și-i de neaoși pământeni!

Doina haiducească 2

Arză-te focul, răchită,
Că ești neagră și pârlită,
Și nu ești încă-nfrunzită,
Ca să-mi fac curea la flintă
Din coaja ta nedubită;
Să mi-o spânzur la spinare
Și s-apuc în codrul mare
Pe când mugurul răsare.
Mugurul a răsărit,
Mie timpul mi-a venit
În codru de haiducit!

Doina haiducească 3

Mândră mămucă-am avut,
Frumos copil a făcut,
S-a-nfășat cu flori de munte
Ca s-jung viteaz de frunte,
Gura toți să mi-o asculte,
Mândrele să mi-o sărute,
Zi-le, maică, să se strângă
Ca oițele la strungă,
Mie-acum că mi-a venit
Mi-a venit timp de iubit.
Strigă-n capul satului
Pe fata fârtatului,
Mândra vine alergând,
Eu îi zic cu glasul blând:
„Copiliță, Liță, fa,
Mai dat-ai gură cuiva?"
Ea prinse a se jura:
„Să mă bată anaftema
De-am mai dat gură cuiva
Afară de dumneata!"
Iar de dreaptă ce era
Soarele se-noura.
De-atunci, vere,-am pribegit
Și m-am dat la haiducit.
Că mi-e sufletul amar
Și mi-e traiul în zadar!
Vai de mine și de mine!
Nu mai știu ce-i rău, ce-i bine.
De când mama m-a făcut,
Tot prin codri am șezut
Și lumea n-am mai văzut
Decât numai soarele,
Decât căprioarele.
Căprioară a codrului,
Du-mă-n valea Oltului,

Doar oi mai răzi o dată
Pe șerpoaica cea de fată
Care amar m-a înșelat
Și în codri m-a băgat!

Doina haiducească 4

„Eu, vere, te-aș întreba,
Dacă nu te-ai supăra,
Cu ce hrană te hrănești
De nici vara nu muncești,
Nici iarna nu îmblătești?"
„Nu știu, vere, spune-ți-oi,
Ori o palmă trage-ți-oi.
Când e vară, primăvară,
Iau cu mine merinzioară
Și mă sui pe plai la munte
Unde-s oile mai multe.
Merg la stâne, le petrec
Și de acolo încă plec
Jos, pe valea Oltului,
La steaua ungurului,
Să mă rog la Dumnezeu
Să facă pe gândul meu,
Să deie ploaie cu soare
Ce îndeamnă la culcare,
Să adoarmă stevarii,
Să le fur armăsarii.
Apoi singur îmi fac parte,
Aleg steava-n jumătate
Și mă duc, vere,-ntr-o ducă,
De se pare că-s nălucă,
Drept la târg, la Brancoveț,
Unde-s caii mai cu preț.
Iepele care-s cu mânzi
Fac cinci sute de florinzi,
Iar de soi moldovenesc
Cu galbeni se cântăresc,
Apoi, vere, încă plec
La Anița de petrec
Viață bună-ndestulată,
Cât mi-e punga nesecată,

Și petrec într-o-ntinsoare
Tot la umbră, la răcoare,
Cu trupul pe frunzi căzute,
Cu gura la cep de bute,
De-aud vinul gâlgâind
Și mândrușele alergând
Ca să le sărut pe rând.

Haidulul rănit

Pe cel deal îndelungat
Suie-se-un car ferecat
C-un haiduc de el legat,
Iar aproapea carului
E mama haiducului,
Mama plânge și iar plânge,
Șterge rănile de sânge
Și tot zice la cei boi:
„Rogu-mă, plângând, de voi,
Duceți caru-ncetișor,
Că-i rănit bietul fecior!"
Boii mersu-și legăna,
Iar voinicul suspina:
„Du-te, mamă, cu norocul
Și mă lasă-aici cu focul,
Că de-acum nici mama poate
Sa mă scape de la moarte!
Cât am fost eu neatins
Multe curse am învins,
Mulți secui am secerat
Ca să-mi fac pământ curat,
Dar acum mi-a venit rândul
Să mă duc și eu ca gândul,
Să mă duc din acest loc
Unde-i robota de foc!"

Voinicii Bucovii

Sus, la crâșmă Sucevii,
Beau voinicii Bucovii.
Iată că vine călare
Udrea, căpitanul mare,
Și le zice: „Dragii mei!
Hai să ne-mpărțim în trei,
Și în patru, și în cinci,
Apoi să-ncălțăm opinci,
Iarna grea ne năpădește,
Frunza-n codru se rărește;
Hai să coborâm în țară
Pân' la mândra primăvară,
Ca să-mblăcim la secară
Și ca să tăiem la fagi,
Fagi subțiri de hadaragi,
Iar cum a-nverzi pe-afară
Om ieși la codru iară
În capătul lanului,
În calea armeanului."

Vrăbiuța

Vrăbiuță de pe deal,
Zbori degrabă în Ardeal
Și te-ntoarce de îmi spune
Ori vești rele, ori vești bune.
Du-te, vezi dacă mai sânt
Frați de-ai mei pe-acest pământ
Sau dacă i-a omorât
Ungureanul cel urât?
De-or fi vii să mă repăd
Într-o fugă ca să-i văd.
De-or fi morți să mi-i răzbun
Cu-o măciucă de alun
Ce-i bună de descântat
Și morții de răzbunat.

Florea Șchiopan

A pierit Florea Șchiopan
De-o mână de ungurean,
Dar pân-a nu fi pierit
Unguri mulți el a stârpit.
Cântați, păsărele,-n pom
De jalea bietului om.
Plânge-l, nevastă rămasă,
C-ați ținut frumoasă casă,
Plângeți-l și voi, opt boi,
Căci umblă străini cu voi.
Pe deasupra de oraș
A zburat un porumbaș,
Urmărit de alți doi, trei
Ce tot plâng ca vai de ei,
Că sunt căinici copilași,
Copilași de-ai lui rămași!

Lelea vitează

Frunză verde pălămidă,
Plină-i țara de omidă,
De omidă ungurească
Și de gârgără săsească!
Măi copii, copii români,
De-aveți suflet, de-aveți mâini,
Hai cu lelea la plivit,
La plivit, la curățit;
Cine are flintă grea
Puie șapte gloanțe-n ea;
Cine are topor mare
Scoată-mi-l la foc de soare;
Cine are bardă mică
Facă-i buza subțirică,
Când s-a repezi prin gloate
Să deie sărut de moarte.
Eu n-am flintă, n-am secure,
Nici am ghioagă din pădure,
Dar câți dinți eu am în gură
Îs făcuți pe mușcătură;
Câte degete am la mâini
Îs tot leaturi de păgâni!

Table of Contents

Doine
Doina
Lunca țipă, lunca zbiară
Urâtul
Cântecul răzeșului
Cântecul plugarului
Cântecul călugărului
Nevasta tâlharului
Copila murind
Floricica
Prutul
Bobii
Lena
Sora contrabandierului
Străinul
Copila
Puica bălăioară
Dorul
Dragoste
Cucul 1
Plângerea țării
Călărețul
Fântâna cu doi brazi
Ciocoiul
Corbul
Codrul
Voinicul
Doina voinicească 1
Doina voinicească 2
Doina voinicească 3
Doina voinicească 4
Doina voinicească 5
Doina voinicească 6
Doina voinicească 7
Turturica
Ciobanul
Alba de la munte

Spune, mândro
Buruiana de leac
Cucul 2
Cucul 3
Trandafirul
Mormântul
Drumul la deal...
Floricică-n foi albastră
Aolică, daolică
Fratele răzneț
Despărțirea
Sună pietricica-n vale
Oltul
Doina oltenească 1
Doina oltenească 2
Doina oltenească 3
Doina oltenească 4
Doina oltenească 5
Olteanul
Mehedințeanul
Cătana
Dorul de țară
Împărate, împărate!
Cucul 4
Cucul 5
Cucul 6
Dorul
Fata ardeleancă
Dusu-s-a badița
Mândra Lița
Iubirile
Hâtrul bătrîn
Fratele
Omul urât
Nevasta
Nevasta bolnavă
Doina haiducească 1
Doina haiducească 2
Doina haiducească 3
Doina haiducească 4

Haidului rănit
Voinicii Bucovii
Vrăbiuța
Florea Șchiopan
Lelea vitează

Table of Contents

Doine	1
Doina	2
Lunca țipă, lunca zbiară	4
Urâtul	5
Cântecul răzeșului	6
Cântecul plugarului	7
Cântecul călugărului	8
Nevasta tâlharului	9
Copila murind	10
Floricica	11
Prutul	12
Bobii	13
Lena	14
Sora contrabandierului	16
Străinul	18
Copila	19
Puica bălăioară	20
Dorul	21
Dragoste	22
Cucul 1	23
Plângerea țării	24
Călărețul	26
Fântâna cu doi brazi	27
Ciocoiul	28
Corbul	29
Codrul	30
Voinicul	31

Doina voinicească 1 32
Doina voinicească 2 34
Doina voinicească 3 36
Doina voinicească 4 37
Doina voinicească 5 38
Doina voinicească 6 39
Doina voinicească 7 41
Turturica 42
Ciobanul 43
Alba de la munte 45
Spune, mândro 47
Buruiana de leac 48
Cucul 2 49
Cucul 3 50
Trandafirul 51
Mormântul 52
Drumul la deal... 53
Floricică-n foi albastră 54
Aolică, daolică 55
Fratele răzneț 56
Despărțirea 57
Sună pietricica-n vale 58
Oltul 59
Doina oltenească 1 60
Doina oltenească 2 62
Doina oltenească 3 63
Doina oltenească 4 64
Doina oltenească 5 65
Olteanul 66
Mehedințeanul 67

Cătana 68
Dorul de țară 69
Împărate, împărate! 70
Cucul 4 71
Cucul 5 72
Cucul 6 73
Dorul 74
Fata ardeleancă 75
Dusu-s-a badița 76
Mândra Lița 77
Iubirile 78
Hâtrul bătrîn 79
Fratele 80
Omul urât 81
Nevasta 82
Nevasta bolnavă 83
Doina haiducească 1 84
Doina haiducească 2 85
Doina haiducească 3 86
Doina haiducească 4 88
Haidulul rănit 90
Voinicii Bucovii 91
Vrăbiuța 92
Florea Șchiopan 93
Lelea vitează 94